

Spregovorili smo kot demokratični Slovenci

V zadnji številki »Katoliškega glasa« je odgovoril g. Jože Prešeren na naš uvodnik »Ali si Slovenci res lahko privoščimo gradnjo dveh cerkva v Trstu?« Čudimo se, kako je mogel ugledni pisec razbrati iz našega članka toliko slabih namenov in hudobije, kot nam jih podtika. V članku je med drugim rečeno, da se Novi list »spotika nad pobudami za gradnjo novih cerkva«, »da se norčuje iz Marijine družbe«, »že samo misel, da bi se gradila kakšna cerkev... mu ne da miru«, in še kaj.

Vsak lahko ugotovi, da je bil naš članek napisan brez žalitev in norčevanja (ali je to že norčevanje, če smo menili, da Marijina družba v svoje lastne molitvene namene ne potrebuje darov v obliki desetih milijonov lir?), povsem v stvarnem tonu in narekovan samo iz politične skrbi, da si ne bi Slovenci nepredvidno ogrozili položaja kot avtohtono prebivalstvo v Trstu, ki je živele tu že od zgodnjega srednjega veka skupaj z večinskim latinskim prebivalstvom romanskega jezika, in se sami spravili v vlogo priseljenih Judov, Grkov, Srbov itd.

Ta politična skrb je bila v našem članku jasno izražena in poudarjena, pa tudi razložena. Zato je težko opravičljivo, da se nam skuša podtakniti slabe namene. Poslužili smo se samo svoje pravice kot demokrati in kristjani, da smo povedali svoje mišljenje o zadevi, ki pač zadeva vse verne Slovence v Trstu in ne samo Marijino družbo. Taka važna stvar, kot je gradnja nove cerkve (ali dveh), pač mora zanimati vso versko skupnost. Zalostno bi bilo, če je ne bi oziroma če bi šla brezbrizno mimo tega.

Menimo, da je podtikanje slabih namenov in jemanje ugleda tistemu, ki drugače misli, slaba navada, ki hudo diši po totalitarnih metodah. Težko nam je, da moramo opozarjati na to in svariti pred tem, da spet zapademo v take navade, ki smo jih komaj premagali.

Še enkrat moramo reči, da ne delimo optimizma g. Prešerna glede števila zavednih Slovencev v Trstu in tudi ne glede tega, da jih odvrča od udeležbe pri mašah samo to, da je v sedanjih tržaških cerkvah premalo časa odmerjenega slovenskim mašam. Vzroki za odtujenost tolikih slovenskih ljudi Cerkvi so vse globlji in bolj zapleteni. Tu ni mesta, da bi se poglobljali vanje, a ob priložnosti bomo to storili. Sicer pa smo o tem že večkrat pisali.

Kakor se g. Prešeren po našem prepričanju vdaja prelahkemu optimizmu glede nekaterih stvari — tudi glede dominantne kulturne vloge Marijine družbe — tako pa

(Dalje na 8. strani)

OB IZIDU REFERENDUMA HUDA KRITIKA NA DELOVANJE STRANK

Izid referenduma z dne 11. in 12. t.m. prav gotovo predstavlja precejšnje presenečenje ne samo za stranke sedanje parlamentarne večine, temveč tudi za celotno italijansko javnost. Oba zakona, ki sta bila predmet ljudskega glasovanja, sta sicer ostala v veljavi, vendar razmeroma visok odstotek glasov za odpravo zakona o javnem redu ter presenetljivo visok odstotek glasov za odpravo zakona o javnem financiranju političnih strank zgovorno kažeta, da nekaj

nanciranju političnih strank pa le 56,3 odst. upravičencev.

Še najbolj presenetljivo je dejstvo, da strankam parlamentarne večine, se pravi Krščanski demokraciji, komunistični partiji, socialistični, socialdemokratski in republikanski stranki, niso obrnili hrbta samo volivci na nerazvitem Jugu, temveč tudi mnogi volivci velikih in industrijsko razvitih mest v severni Italiji, kot sta na primer Milan in Turin. V obeh teh mestih je absolutna večina volivcev glasovala za odpravo zakona o javnem financiranju političnih strank, kar predstavlja že pravo nezaupnico strankam samim.

Naloga politologov in sociologov je, da globlje in zlasti znanstveno proučijo ta vsekakor zanimivi pojav, ki pa utegne nevarno načeti celotni demokratični sistem v državi, saj predstavljajo prav politične stranke enega njegovih bistvenih in nepogrešljivih dejavnikov. Poleg hude gospodarske in socialne krize se pred odgovorne politične kroge v državi postavlja še to vprašanje, in sicer nezaupanje v stranke, ki je, kot neovržno pričajo izidi zadnjega ljudskega glasovanja, široko zaznavno v vseh ljudskih slojih.

Dejali smo že, da je odstotek glasov za odpravo zakona o javnem redu razmeroma visok (23,1), čemur je po našem mnenju treba tudi pripisati določeno stopnjo neznanja pri nekaterih volivcih, ki jim je sedanja oblika referenduma, kot je sicer naravno, težko dojemljiva in bi jo morali zato nujno poenostaviti. Velika razlika v odstotkih za zakon o javnem redu in za za-

(Dalje na 7. strani)

JAVNO FINANCIRANJE POLITIČNIH STRANK	
» N E « proti odpravi zakona	56,3%
» D A « za odpravo zakona	43,7%
ZAKON O JAVNEM REDU	
» N E « proti odpravi	76,7%
» D A « za odpravo	23,3%

ni v redu v odnosih med političnimi strankami in javnim mnenjem, oziroma volilnim zborom. Stranke, ki so volivcem svetovale, naj glasujejo za ohranitev obeh zakonov, predstavljajo po izidih zadnjih političnih volitev nad 90 odstotkov vseh volilnih upravičencev, zgodilo pa se je, da je v primeru zakona o javnem redu volilo v skladu z navodili omenjenih strank 76,7 odstotka upravičencev, v primeru zakona o javnem fi-

nciranju političnih strank kot za zakon o javnem redu.

Za odpravo zakona, po katerem stranke dobivajo denar iz javnih blagajn, se je najmanj volivcev izreklo v doberdobski občini (25,3 odst.), na drugem mestu je števerjanska občina s 34,7 odst., na tretjem je dolinska občina s 35,34 odst., na četrtem sovedenjska (35,7 odst.), na petem repentaborska 36,33 odst.) in na zadnjem mestu je zgoniška občina s 44,30 odst. Iz tega izha-

(Dalje na 2. strani)

KAKO SO GLASOVALI SLOVENSKI VOLIVCI

Pred seboj imamo izide nedeljskega referenduma po slovenskih ali pretežno slovenskih občinah na Tržaškem in Goriškem, kar nam nudi možnost, da jih primerjamo z vsedržavnim povprečjem. V poštev jemljemo izide v dolinski, zgoniški in repentaborski občini na Tržaškem ter izide v doberdobski, sovedenjski in števerjanski občini na Goriškem. Že na prvi pogled lahko ugotovimo, da se volilni izidi v teh občinah nekoliko razlikujejo od vsedržavnega povprečja, kar velja tako za zakon o javnem

RADIO TRST A

NEDELJA, 18. junija, ob: 8.00 Poročila 8.15 Dobro jutro 8.30 Kmetijska oddaja 9.00 Sv. maša 9.45 Nediški zvon 10.15 Vedri zvoki 10.30 Obiščemo Njivico 11.00 Poročila 11.05 Mladinski odar: »Joe med pirati«, Napisal Jack London, dramaturgiral Desa Kraševc. Izvedba: Radijski oder 11.35 Nabožna glasba 12.00 Poročila 12.15 Glasba po željah 13.00 Ljudje 13.20 Poslušajmo spet 14.00 Poročila 15.00 Nedeljsko popoldne: Sport in glasba 19.00 Poročila.

PONEDELJEK, 19. junija, ob: 7.00 Poročila 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica 8.00 Novice 8.05 Prijateljsko 9.00 Poročila 9.05 Glasba 9.30 S kuhinjo po svetu 9.45 Glasba 10.00 Poročila 10.05 Koncert 10.30 Biti ženska 11.22 Volilna tribuna 11.30 Poročila 11.35 Plošča 12.00 Poslušali boste 12.52 Volilna tribuna 13.00 Poročila 13.15 Zbori 13.35 Melodije 14.00 Novice 14.10 Mladina 14.20 Glasba 15.00 Glasbeni ping pong 15.30 Poročila 16.30 Mladi izvajalci 17.00 Poročila 17.05 Massenet: Werther, opera 18.00 Poročila 18.05 Trst in prometne zveze 18.20 Klasični album 19.00 Poročila.

TOREK, 20. junija, ob: 7.00 Poročila 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica 8.00 Novice 8.05 Prijateljsko 9.00 Poročila 9.05 Glasbena kronika 9.30 Naši nepoznani znanci (Bruna Pertot) 9.45 Glasba 10.00 Poročila 10.05 Koncert - vmes (10.35 cca): Pisma Marie Isabelle Marenzi (Lelja Rehar) 11.22 Volilna tribuna 11.30 Poročila 11.35 Plošča 12.00 Glasba po peljah 12.52 Volilna tribuna 13.00 Poročila 13.15 Zborovska glasba (Antek Seražin) 13.35 Melodije 14.00 Novice 14.10 Mladina 14.20 Motivi iz filmov 15.30 Poročila 15.35 Top lestvica (Peter Svagelj) 16.30 Čudoviti otroški svet 17.00 Poročila 17.05 Massenet: Werther, opera 17.40 Glasbena panorama 18.00 Poročila 18.05 Slovenski jezik 18.20 Klasični album 19.00 Poročila.

SREDA, 21. junija, ob: 7.00 Poročila 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica 8.00 Novice 8.05 Prijateljsko 9.00 Poročila 9.05 Lahka glasba 9.30 Roža mogota (Irena Žerjal) 9.45 Glasba 10.00 Poročila 10.05 Koncert 11.00 Ljudje in dogodki 11.22 Volilna tribuna 11.30 Poročila 11.45 Plošča 12.00 Prichevanja 12.10 Pojmo 12.52 Volilna tribuna 13.00 Poročila 13.15 Zbori 13.35 Melodije 14.00 Novice 14.10 Mladina 14.20 Ključite Trst 31065 15.30 Poročila 16.30 Otroci pojo 17.00 Poročila 17.05 Massenet: Werther, opera 18.00 Poročila 18.05 »Kuga na Goriškem«, Igra, napisala Zora Saksida 19.00 Poročila.

ČETRTEK, 22. junija, ob: 7.00 Poročila 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica 8.00 Novice 8.05 Prijateljsko 9.00 Poročila 9.05 Vam ugaja jazz? 9.30 Mali oglasi 10.00 Poročila 10.05 Koncert 11.05 Družina (Lojze Zupančič) 11.22 Volilna tribuna 11.30 Poročila 11.35 Plošča 12.00 Glasba po željah 12.55 Volilna tribuna 13.00 Poročila 13.15 »Primorska poje« 13.30 Melodije 14.00 Novice 14.10 Mladina 14.20 Evergreeni 15.30 Poročila 15.35 Kaj je novega v diskoteki (Aleš Valič) 16.00 Odprimo knjigo pravljic 17.00 Poročila 17.05 Koncert 17.30 Glasbena panorama 18.00 Poročila 18.05 Slovenska politična misel 18.20 Klasični album 19.00 Poročila.

PETEK, 23. junija, ob: 7.00 Poročila 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica 8.00 Novice 8.05 Prijateljsko 9.00 Poročila 9.05 Tuji pevci 9.30 Iz beležnice Borisa Pahorja 9.35 Glasba 10.00 Poročila 10.05 Koncert 11.05 Rojstna hiša (Martin Jjevnikar) 11.25 Volilna tribuna 11.35 Plošča 12.00 Opera 12.55 Volilna tribuna 13.00 Poročila 13.15 »Primorska poje« 13.30 Melodije 14.00 Novice 14.10 XY odgovarja 14.30 Veliki izvajalci 15.30 Poročila 15.35 Mladi in glasba 16.30 Otroški vrtljak (Marija Susič) 17.00 Poročila 17.05 Skladatelj 17.30 Glasbena panorama 18.00 Poročila 18.05 Kulturni dogodki 18.20 Klasični album 19.00 Poročila.

SOBOTA, 24. junija, ob: 7.00 Poročila 7.20 Dobro jutro - vmes (7.45 cca): Pravljičica 8.00 Novice 8.05 Prijateljsko 9.00 Poročila 9.05 Motivi 9.30 Pregovori 9.45 Glasba 10.00 Poročila 10.05 Koncert 10.30 Kulturno pismo 11.30 Poročila 11.35 Plošča 12.50 Glasba po željah 13.00 Poročila 13.15 Ljudske pesmi 13.35 Melodije 14.00 Novice 14.10 Mladina 14.20 Gremo v kino (Sergij Grmek) 15.00 Tekmujte s Petrom (Peter Cvelbar) 15.30 Poročila 16.30 Svet okoli nas 17.00 Poročila 17.05 Mi in glasba 17.30-18.45 »Zborovavke«, Napisal Aristofanes 18.00 Poročila.

Nov zakonski predlog KPI za globalno zaščito Slovencev

Deželni tajnik KPI, poslanec Cuffaro in senatorka Jelka Gerbec sta na tiskovni konferenci, ki je bila v četrtek, 8. junija, v Trstu obrazložila vsebino novega zakonskega predloga KPI za globalno zaščito Slovencev v Furlaniji - Julijski krajini. V svojem poročilu je poslanec Cuffaro opozoril, da je KPI že leta 1970 vložila v obeh zakonodajnih zbornicah svoj zakonski predlog za zaščito slovenske manjšine v Furlaniji - Julijski krajini, a da se je odločila za nov predlog, ki je bil dokončno sestavljen po posvetovanjih s predstavniki družbeno-političnih organizacij slovenske narodnostne skupnosti. Poslanec Cuffaro je dejal, da je KPI pri sestavljanju besedila zakonskega predloga upoštevala nasvete in predloge slovenskih organizacij in da vodo komunistični parlamentarci vse to tudi upoštevali med razpravo v pristojnih parlamentarnih komisijah. Zakonski predlog bo nadalje — je nadaljeval poslanec Cuffaro — v veliko pomoč članom posebne komisije, ki jo je imenoval predsednik vlade Andreotti in ki ima nalogo, da sestavi besedilo vladnega zakonskega osnutka za globalno zaščito slovenske narodnostne skupnosti v deželi Furlaniji - Jul. krajini. V tej zvezi je deželni tajnik KPI opozoril, da se bo njegova stranka zanimala, da bi komisija pri predsedstvu vlade čimprej zaključila svoje delo.

O vsebini novega zakonskega predloga, ki je že bil vložen v senatni zbornici in ki bo konec junija vložena v poslanski zbornici, je poročala senatorka Jelka Gerbec. Opozorila je zlasti na spremembe, ki jih vsebuje novi predlog v primerjavi s prejšnjim. Te spremembe se tičejo predvsem šolstva, družbeno-gospodarske problematike ter pristojnosti dežele za urejanje manjšinskih problemov.

Zakonski predlog ima 33 členov. Prvo poglavje obravnava uporabo slovenskega jezika, drugo šolstvo, tretje ustanove, združenja, občila, kulturne dobrine in kulturna društva, četrto poglavje družbeno-gospodarski razvoj in pooblastila deželi, zadnje poglavje pa vsebuje prehodne in zaključne norme.

Novi zakonski predlog KPI za globalno zaščito Slovencev v deželi Furlaniji - Julijski krajini je v primerjavi s prejšnjim, ki že osem let leži v predalih poslanske zbornice in senata, vsekakor popolnejši in natanč-

nejši, kar je med drugim rezultat posvetovanj, ki jih je KPI imela s slovenskimi organizacijami. Na tiskovni konferenci prejšnji teden je poslanec Cuffaro dejal, da je njegova stranka pripravljena na nadaljnja posvetovanja, tako da bi parlament mogel odobriti zakon, ki bi res ustrezal potrebam in pričakovanju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

—0—

Novi notranji minister

Ministrski predsednik Andreotti je končno imenoval novega notranjega ministra in sicer poslanca Virginia Rognonija (DC), ki je bil doslej podpredsednik poslanske zbornice.

Novi notranji minister se je rodil v Corsicu leta 1924 in stanuje v Pavii. Predava na pravni fakulteti v Pavii. Za poslanca je bil izvoljen leta 1968. Pripada krščansko-demokratski struji »Baza«, kateri je pripadal tudi notranji minister Cossiga, ki je podal ostavko pred mesecem dni, 24 ur po odkritju Morovega trupla..

REFORMA ŠOLSTVA IN MANJŠINE

Reforma drugostopenjske šole je bila te dni odobrena v parlamentarni komisiji. Glavna značilnost preosnove je v odpravi sedanjega razlikovanja višje srednje šole v humanistične, znanstvene in strokovno usmeritev. Soloobveznost je podaljšana do petnajstega leta. Odobreno besedilo vsebuje tudi namig na jezikovne manjšine, rekoč, da jim morajo študijski programi zagotoviti možnost primerne jezikovne in kulturne razvoja.

GVATEMALSKI ŠKOFJE PROTI POBIJANJU ZATIRANIH INDIJANSKIH KMETOV

Škofovska konferenca Gvatemale je najostreje obsodila pokol, ki so ga 30. maja zagrešili veleposestniki in člani vojske v vasi Panzos, kjer je izgubilo življenje več kot 100 »campesinov« (kmetov), med katerimi je bilo več žensk in otrok. Škofje so izrazili solidarnost svojcem žrtev in so zahtevali od vlade, naj izvede strogo preiskavo o dogodkih. Obenem so škofje naglasili nujnost ukrepov, ki bi popravili krivični in nekrščanski red v državi.

Kako so glasovali slovenski volivci

(nadaljevanje s 1. strani)

ja, da so najbolj poslušali navodila in nasvete strank parlamentarne večine (KD, KPI, PSI, PSDI, PRI) volivci v doberdobski občini, najmanj pa volivci v zgoniški občini. V nobenem primeru pa ne moremo trditi, da so slovenski volivci v teh občinah množično glasovali »NE« na vprašanje, ali so za odpravo zakona o javnem financiranju političnih strank, kajti odtotek za »DA« je vsekakor vreden vsega upoštevanja.

Za odpravo zakona o javnem redu se je, kot že glede prvega zakona, izjavilo naj-

manj volivcev v doberdobski občini, in sicer 14,4 odst. Na drugem mestu je spet števerjanska občina s 16,6 odst., na tretjem je repentaborska (17,3 odst.), na četrtem sovodenjska (19 odst.), na petem dolinska (20,33 odst.) in na zadnjem mestu je spet zgoniška občina s 24,02 odst. Izidi kažejo, da so slovenski volivci odločno za ohranitev zakona o javnem redu, saj so odstotki znatno nižji od vsedravnega povprečja 23,3 (odst.), izjemo predstavlja le zgoniška občina z odstotkom, ki je nekoliko višji od vsedravnega povprečja.

Razgovor z deželnim svetovalcem dr. Dragom Štoko

Ne samo za Slovensko skupnost, temveč za vse Slovence

Dr. Drago Štoka, dosedanji deželni svetovelec Slovenske skupnosti, je nosilec kandidatne liste Slovenske skupnosti v tržaškem, goriškem in videmskem volilnem okrožju, kar pomeni, da njegova stranka ponovno računa na njegovo izvolitev v deželni svet Furlanije - Julijske krajine. Kot smo že pisali v našem listu, je slovenska javnost tako v zamejstvu kot onstran meje z zadovoljstvom sprejela vest o Štokovi ponovni kandidaturi, saj bo to omogočilo, da bo v deželni svet nadaljeval z delom, ki ga je začel pred 10 leti, ko je bil prvič izvoljen za deželnega poslanca, in ga nato vestno, požrtvovalno in modro opravljal skozi dve mandatni dobi.

Najprej te vprašamo, ali bi naredil kratak obračun svojega dela v deželni svet. Pri tem nas predvsem zanima, kakšna so bila tvoja izhodišča.

Zelo težko je navesti vse interpelacije in vprašanja, ki sem jih vložil v deželni svet v imenu Slovenske skupnosti v obeh mandatnih dobah in v katerih so bila obravnavana predvsem stvarna vprašanja vsega slovenskega prebivalstva. Omejil se bom le na zakonske predloge, ki jih je deželna zbornica tudi odobrila. Pred očmi sem stalno imel zlasti položaj slovenskega prebivalstva na celotnem ozemlju dežele in njegove specifične probleme, oziroma potrebe. Zakoni, ki jih je deželna zbornica osvojila, pa zadevajo prispevke slovenskim šolam, namestitve uradnikov z znanjem slovenskega jezika v zemljiškopravnih uradih; precejšnja zasluga Slovenske skupnosti je nadalje izglasovanje zakona, po katerem nam ni bilo treba zbirati podpisov za te deželne volitve, kar nam je avtomatično omogočilo predstavitev kandidatne liste na celotnem ozemlju dežele Furlanije - Julijske krajine. Omenim naj še sprejetje naših amandmajev v korist slovenskih pravic pri zakonih za gorske skupnosti, za družinske posvetovalnice, za poklicne šole in pri zakonih, katerih vsebina se tiče kulturne dejavnosti.

Vemo, da si se v deželni svet vedno živo zanimal tudi za vprašanje globalne zaščite slovenske narodnostne skupnosti v deželi. Kaj bi v tej zvezi povedal?

V obeh mandatnih dobah sem v imenu Slovenske skupnosti vložil dva zakonska predloga, ki sta vsebovala norme za vsestransko zaščito Slovencev v Italiji. Zakonski predlog, ki sem ga vložil junija lani, je vzbudil veliko zanimanje pri vseh strankah. Gotovo bo ta v pomoč posebni komisiji, ki jo je imenoval predsednik vlade in

ki bi morala še letos izdelati zakonski osnutek za zaščito naših pravic. Če bom izvoljen, bo moja prva dolžnost ponovno vložiti že na prvi seji zakonski predlog za našo globalno zaščito. Prav tako bom skrbno sledil celotni problematiki, ki je v zvezi z osimskim sporazumom. Pri tem gre predvsem za narodnostni in gospodarski razvoj celotne naše narodne skupnosti. Moja dolžnost bo zagovarjati v deželni svet gospodarski in socialni program, ki ga je Slovenska skupnost pripravila za te volitve; pazljivo bo treba slediti nadalje socialni problematiki naših ljudi, od invalidov do upokojencev, od brezposelnih do emigrantov, ki so morali s trebuchom za kruhom po svetu. Brezkompromisno bom nadalje proti vsakemu umetnemu in zavestnemu ter načrtnemu spreminjanju našega narodnostnega ozemlja, proti razlaščenju in za pravično urbanistično ureditev našega ozemlja. Ni treba posebej poudarjati skrbi, ki jo bom v imenu Slovenske skupnosti vložil v zagovarjanje pravic vsega našega delovnega ljudstva, od kmeta na polju do delavca v tovarni, od gospodinje doma do študenta na šoli. Pri vsem tem pa je jasno, da bo morala biti prva skrb obstoj in razvoj slovenskega ljudstva v zamejstvu.

Ti si tudi deželni tajnik Slovenske skupnosti, kar ti med drugim omogoča, da si dobro seznanjen s celotno problematiko Slovencev v vseh treh pokrajinah, se pravi na Tržaškem, Goriškem in v videmski pokrajini. Znana je tudi tvoja stalna skrb za Slovence v videmski pokrajini, ki jim niso priznane nobene nacionalne pravice. Kaj bi o tem povedal?

Razvoj, ki ga je v zadnjem desetletju doživela Benečija, je v narodnostnem pogledu, se pravi, kar zadeva narodno prebujanje, ogromen. Od mračnega povojnega obdobja trikolozma, procesov in ustrahovanja je beneški Slovenec prišel danes v fazo svobodnega in iskrenega kulturnega prebujanja. Pri tem je subjekt beneški Slovenec sam, naša dolžnost pa bo nadalje slediti temu razvoju in dajati Slovincem v videmski pokrajini vso moralno in politično pomoč. Isto velja za Rezijo in Kanalsko dolino. Posebno slednja nam je pri srcu, saj na primer tečaj slovenskega jezika v Ukvah in Žabnicah gotovo pomeni začetek novega obdobja v narodnostnem in kulturnem življenju Kanalske doline

Za časa tvojega tajnikovanja se je Slovenska skupnost organizacijsko okrepila in zadobila deželni značaj. Poleg tega so se tudi mladi člani organizirali, s čimer je stranka postala po svojih strukturah mo-

derna politična organizacija. Ali imaš še kakšne načrte za bodočnost?

V okviru stranke je nastalo tudi žensko gibanje. Tako smo organizacijsko sedaj skoraj popolni. Upamo, da se bo to poznalo tudi na volitvah, saj je bil v zadnjih letih vložen ogromen napor, kar velja tako za deželno vodstvo stranke kot za pokrajinska tajništva. Na tej poti je treba vztrajati v korist ne samo Slovenske skupnosti kot take, ampak celotne naše skupnosti v deželi. Ob vsem tem bo treba vztrajati tudi na poti dobrega sožitja med vsemi Slovenci v zamejstvu ter dobrih odnosov z matično domovino.

Slovinci seveda ne živimo osamljeni, temveč smo v vsakdanjem stiku z večinskim narodom. Kakšni so trenutno odnosi med Slovensko skupnostjo in italijanskimi strankami?

Na deželni kongresu smo zavzeli stališče popolne politične samostojnosti in hkrati določili stališče glede odnosov do velikih italijanskih strank. S strankami ustavnega loka imamo skoraj stalne stike in jih bomo skušali imeti tudi v bodoče, ob spoštovanju načela popolne enakopravnosti. Kot edina slovenska stranka se zavedamo, da imamo posebno vlogo, ki je druge stranke ne morejo imeti. Ves napor bomo vložili, tudi v okviru odnosov s strankami ustavnega loka, v reševanje naših narodnostnih pravic. Od izida teh volitev in od okrepitve Slovenske skupnosti na deželni volitvah ter na volitvah v tržaški občinski svet, v goriški pokrajinski svet, v občinski svet v Ronkah ter v tržaške krajevne sosvete, je odvisno naše nadaljnje delovanje za vse Slovence, ki živimo v deželi Furlaniji - Julijski krajini.

—o—

Nosilec liste Slovenske skupnosti za deželne volitve dr. Drago Štoka je v svojih odgovorih omenil le drobec ogromnega dela, ki ga je opravil v 10 letih kot deželni poslanec. Vsi vemo, kako ni v njegovem značaju, da bi se s svojim delom hvalil in še manj bahal. Priznati pa je treba, da je bila njegova prisotnost v deželni svet takorekoč vedno odločilna, kadar je šlo za pravice in splošne koristi slovenskega prebivalstva. Zato zaslužita dr. Drago Štoka in lista Slovenske skupnosti polno zaupanje slovenskih volivcev in smo prepričani, da mu tega zaupanja naši volivci tudi tokrat ne bodo odrekli, temveč še v večjem številu podprli njegovo listo. Tudi naš list mu seveda želi veliko uspehov na volitvah, saj je to pogoj za nadaljevanje njegovih prizadevanj v korist celotne slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji - Julijski krajini.

dl

—o—

V Avstriji so se vnele polemike glede državljanstva Otona Habsburškega. Oton je namreč kljub temu, da je avstrijski državljan, zaprosil nedavno za nemško državljanstvo, da bi lahko kandidiral v evropski parlament. Hkrati pa je z ženo vred zaprosil, da bi lahko ohranil avstrijsko državljanstvo, za kar pa ima dejansko tudi pravico, ker Avstrija dopušča svojim državljanom dvojno državljanstvo. Kljub temu se avstrijski notranji minister Lanc razburja, češ da ni bil obveščen, po diplomatski poti, da je Oton zaprosil nemške oblasti za državljanstvo.

O poimenovanju osnovne šole na Opčinah

Slovenska osnovna šola na Opčinah že prihodnjem šolskem letu ne bo več brezimna. Dobila bo ime po Francetu Bevku, pisatelju vseslovenskega formata in še posebej dragega Primorski, kateri je skupno z u-metninami daroval dragocene duhovne energije, ki so pomagale našim ljudem preživeti najtemnejše čase raznarodovanja in nasilja.

Hkrati bodo Opčine bogatejše še za en dokaz kulturne zavzetosti, ki je dediščina prejšnjih rodov in obveznost za nove.

8. junija letos so se na Opčinah zbrali predstavniki šolskih organizmov in vseh ustanov, ki povezujejo slovenski živelj tega

lahko pride v poštev poimenovanje šolskega poslopja po uglednem človeku. Pobudniki akcije pa niso mirovali. Poslužili so se določila, po katerem je poimenovanje vseeno možno, če šteje neki kraj nad 5.000 ljudi in njihovo zahtevo odobri občinski svet z vsaj dvotretjinsko večino. To se je res zgodilo septembra 1976. Formalnih poti pa še ni bilo konec. Treba je bilo čakati do februarja letos, da je dal svoj pristanek tudi pokrajinski šolski svet. Listine so bile poslano na prosvetno ministrstvo, ki je celotni postopek dokončno odobrilo 28. aprila tega leta.

Naj gre tu beseda zahvale in priznanja za dosedanje žilavo in uspešno delo vsem, posebej še šolnikom in združenju staršev.

Bitka za formalnosti je tako srečno za nami, čaka pa nas še poslednji napor, to je izvedba načrta, ki bo v upravičen ponos vsej vasi in ki se pridružuje kulturnemu

snovanju vse naše zamejske skupnosti. Del šolskega vrta bo preurejen v miniaturni spominski park, sredi katerega bo stal bronasti kip Franceta Bevka. Odkritje kipa in poimenovanje šole bo povezano z bogatim kulturnim sporedom, ki želi biti časten okvir temu prazniku naše kulturne in narodne zavednosti.

Od poimenovanja šole nas ločijo še meseci, potreba po sodelovanju in pomoči bližnjih in tudi bolj oddaljenih rojakov pa je že takojšnja. Iskreno prosimo vse, da nam s širokosrčnimi denarnimi prispevki pomagajo pri kritju stroškov, ki so sicer manjši od našega navdušenja, a precej večji od našega skromnega sklada. Kdor želi sodelovati, se lahko obrne na katerokoli kulturno organizacijo na Opčinah ali pa neposredno na Hranilnico in posojilnico.

Že vnaprej iskrena hvala v imenu vse naše skupnosti, posebej pa še v imenu tistih najmlajših, ki se bodo v šoli Franceta Bevka učili za življenje in za svoj narod!

Odbor za poimenovanje openske šole po Francetu Bevku

Goriška in tržaška komisija za ženska vprašanja pri Slovenski skupnosti vabita na

»DEŽELNO SREČANJE ŽENSK«

ki bo v soboto, 17. junija, ob 18.00 v gostilni Soban v Jamljah.

V imenu goriške SSK bo udeleženke pozdravila Marija Ferletič in v imenu tržaške pa Matejka Peterlin Maver. Spregovoril bo tudi deželni tajnik dr. Drago Štoka.

Uvodni govor na temo »Vključevanje ženske v sodobno družbo« bo imela Zora Tavčar Rebula.

Debati bo sledila zakuska.

Pripravljalni odbor

pomembnega kraja na Tržaškem. Položeni so bili temelji za to, kar lahko imenujemo zadnje, operativno razdobje v dolgoletnem prizadevanju za poimenovanje domače osnovne šole. Še enkrat je bilo pregledano dosedanje delo, ki ga je moč povzeti v naslednjih skopih podatkih.

Maja 1973 je bila vložena prva prošnja na pristojne organe. Deset mesecev kasneje je bila zavrnjena, ker od smrti pisatelja Bevka še ni poteklo predpisanih 10 let, ko

Bettiza o vlogi Trsta v okviru odnosov med EGS in Jugoslavijo

V nekem tržaškem hotelu je predstavnik liberalne stranke dr. Zimolo v torek, 13. t.m., predstavil zadnjo knjigo znanega časnika in politologa, senatorja Enza Bettize z naslovom »Il comunismo europeo« (Evropski komunizem). Čeprav je predstavitev te knjige dejansko spadala v okvir volilne kampanje liberalne stranke za deželne volitve, je treba priznati, da je konferenca potekala na dokaj visoki ravni in da ni bila običajna politična propaganda. Na konferenci je bil navzoč tudi avtor, ki je odgovarjal na vprašanja udeležencev.

Zanimiv je bil na primer odgovor Enza Bettize na vprašanje, zakaj KPI do zdaj ni zavzela stališča ali povedala svojega mnenja o jugoslovanskem samoupravljalnem sistemu. So to zunanje politični razlogi, glede na odnose med KPI in Sovjetsko zvezo, ali so to razlogi notranjega značaja, glede na dejstvo, da je članstvo v znanji meri še vedno stalinistično, se je glasilo vprašanje. Senator Bettiza je najprej ugotovil, da predstavlja jugoslovanski samoupravljalni sistem hudo in trajno izzivanje za Sovjetsko

zvezo in nekakšno trajno pohujšanje zlasti za vzhodnoevropske države. Če se KPI noče izjaviti o jugoslovanskem sistemu, pomeni, da noče priti v konflikt s Sovjetsko zvezo in s tem deliti enake usode z Jugoslavijo. Avtor knjige je poleg tega opozoril na bojazen italijanskega partijskega vodstva, da bi razprava znotraj partije o jugoslovanskem samoupravljalnem sistemu utegnila negativno vplivati na članstvo, ki še vedno smatra Sovjetsko zvezo za svoj vzor, oziroma, kot je pred kratkim dejal partijski predsednik Longo, za povsem veljavno obliko socializma.

Senator Bettiza je v odgovorih na druga vprašanja precej obširno govoril o odnosih med

(Dalje na 8. strani)

—o—

PREJELI SMO:

SLOVENSKI DELOVNI LJUDJE V ITALIJI
IN VOLITVE

Slovenski delovni ljudje v Italiji vabijo slovenske volivke in volivce, da se polnoštevilno udeležijo tržaških občinskih ter deželnih volitev.

Slovenski delovni ljudje v Italiji opozarjajo volivke in volivce, da se nahajata danes mesto ter dežela na križpotju in da bomo z glasovi izpričali našo željo po napredku in mirnem sodelovanju med tu živečima narodoma ali pa ponovno dokazali otroško nezrelost pri upravljanju mesta ter dežele.

Slovenski delovni ljudje v Italiji pozivajo slovenske delavke in delavce, študente, mladino in sploh vse delovne ljudi, da glasujejo za Slovensko skupnost in oddajo preferenčni glas za občino nositelju liste Alešu Lokarju ter delavskemu predstavniku mlade generacije Marjanu Jevnikarju, ki zasluži vso našo podporo kot delovni ter kulturni ustvarjalec ter pri deželnih volitvah nositelju liste dr. Dragotu Štiki, sedanjemu deželnemu svetovalcu in našemu kandidatu, sindikalistu Borisu Gombaču.

Vreme motilo praznik v Nabrežini

Prirediteljem tradicionalnega praznika Športnega društva Sokol iz Nabrežine letos vreme ni bilo naklonjeno. V soboto, 10. t.m., se je spored na igrišču sicer redno začel in so zvečer prišli zlasti na svoj račun ljubitelji plesa (igral je ansambel »The Lords«), a je naslednji dan, v nedeljo vreme tako nagajalo, da je mogel kratko nastopiti le odlični pihalni orkester »Karol Pahor« iz Pirana, ki ga vodi prof. Pegan.

Ostali spored je moral izostati, ker je močno deževalo. Kljub temu se je zbralo na igrišču lepo število ljudi, ki pa so se morali raziti zaradi nenaklonjenega vremena. Naj omenimo, da je v soboto prva nastopila nastavila v številnejši in tudi pomlajeni postavi.

Odboru godbenega društva mi samo iskreno šestitati, ker je znal pridobiti nove in mlajše sile, ki se bodo pod spretnim in požrtvovalnim vodstvom kapelnika Misleja prav gotovo kmalu popolnoma vključile v ansambel.

—o—

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAZENECV
v Trstu

priredi

PROGRAM Z DRUŽABNIM SREČANJEM
OB KONCU SEZONE

v ponedeljek, 19. junija, ob 20.30 v Peterlinovi dvorani, ul. Donizetti 3.

Vabljeni člani, prijatelji in obiskovalci večerov!

Izvolimo svetovalca Slovenske skupnosti v pokrajinski svet!

V dneh 25. in 26. junija bodo v goriški pokrajini volitve za pokrajinski in deželni svet. Med Slovenci vlada veliko zanimanje za te volitve, saj se nam nudi priložnost, da pripomoremo k izvolitvi predstavnika SSK v pokrajinski svet. Slovenska skupnost se skrbno pripravlja na te volitve, saj je neizpodbitno, da je prisotnost SSK v preteklih letih veliko pripomogla k rešitvi problemov, ki se tičejo slovenske narodne skupnosti. Sedaj obstaja stvarna možnost, da si SSK zagotovi svojega predstavnika v pokrajinski svet. Je že res, da se za izvolitev zahteva nekoliko višje število glasov. To pa bi ne bilo težko doseči, saj smo v zadnjih letih

sti; to bo potrdilo enotnost prizadevanj in boja slovenske stranke za naš bodoči razvoj.

Tudi naš list se pridružuje temu pozivu, ker smo prepričani, da nam predstavnik Slovenske skupnosti daje zagotovilo, da se bo slovenska problematika obširno in ustrežno obravnavala v pokrajinskem svetu; poleg tega pa se tudi strinjamo s programom, ki ga je Slovenska skupnost pripravila za prihodnje volitve.

Program SSK so na seji tajništva obrazložili pokrajinski tajnik Marjan Terpin in nekateri kandidati na javnem zborovanju preteklo sredo. Na prvem mestu je globalna zakonska zaščita in s tem v zvezi uvajanje slovenščine v javno življenje. Okrepiti bo treba boj proti razlaščenju in doseči izpolnitev obljub o slovenskih šolskih gradnjah v Gorici in uresničiti zahtevo o samostojnem šolskem okraju. Program ustreza potrebam slovenske narodne skupnosti in

je precej obširen. Potrebno bo tudi zagotoviti socialno pravičnost v javnem življenju in ohranitev demokratičnih načel v italijanski družbi. Stranka se bo borila, da bodo ta načela uresničena in da ne bo prišlo do diskriminacij na račun slovenske manjšine. In prav prisotnost SSK nam daje gotova zagotovila v tem smislu. Gotovi smo, da je okrepitev Slovenske skupnosti zagotovilo za našo prihodnost; prepričani smo tudi, da je tajništvo stranke naredilo vse potrebne korake, da bo prišlo do uresnitve naših zahtev. Slovenci v goriški pokrajini z optimizmom spremljamo boj Slovenske skupnosti in si želimo, da bo predstavnik edine slovenske stranke ponovno izvoljen v pokrajinski svet. Poleg tega pa ne smemo pozabiti, da bomo volili tudi za obnovitev deželnega sveta, kar je za celotno slovensko zamejstvo še večjega pomena. V goriških okrožjih bo glavni kandidat Drago Štoka, dosedanji deželni svetovalec in tajnik stranke. Njegovi odločilni nastopi in politična prisotnost predstavljajo najvišji izraz vztrajnosti in politične zrelosti celotnega slovenskega zamejstva. Zato bomo s svojim glasom ponovno podprli Dragota Štoko in pripomogli k njegovi izvolitvi.

V sredo, 21. junija ob 20.15 (po jug. času) bo v kulturnem domu v Mirnu koncert

OPERNIH SOLISTOV

Nastopili bodo:

VILMA BUKOVEC, sopran;
RAJKO KORITNIK, tenor;
STANE KORITNIK, bariton;
HUBERT BERGANT, klavir

Vabljeni ljubitelji opernih arij!

opazili, da SSK uživa med slovenskimi volivci vedno večji ugled in da je k stranki pristopilo tudi lepo število mladih članov, ki se aktivno udeležujejo in pomagajo ustvarjati novo ozračje v stranki sami in v celotnem slovenskem občestvu.

V mandatni dobi 1970-75 je bila v pokrajinskem svetu Marija Ferletič, ki ponovno kandidira v okolišju Zagraj, Sovodnje, Doberdob in ima možnosti za izvolitev. Slovenska skupnost je predstavila svoje kandidata v vseh volilnih okrožjih, ki jih je v goriški pokrajini 24. Stranka poziva Slovence, naj oddajo svoj glas Slovenski skupno-

Z DRUGE STRANI MEJE

Spomenik Lojzetu Bratužu v Novi Gorici

Na pobudo Kluba starih goriških študentov so v nedeljo, 11. t.m., v Erjavčevem drevoredu v Novi Gorici odkrili spomenik glasbeniku Lojzetu Bratužu, simbolu trpljenja goriških Slovencev, kot je zapisano na njegovem podstavku. Slovesnost je v imenu delavnega kluba, ki se je v času svojega obstoja vidno uveljavil s postavitvijo že večdesetih spominskih obeležij zaslužnim možem goriške polpretekla dobe, pričel kanalški rojak Kristijan Bavdaž, ki je tudi povezoval spored. Pozdravil je vse prisotne, ki so v velikem številu prispeli z obeh strani meje, posebej pa še družino mučeniško umrlega Lojzeta Bratuža. Med vidnejšimi gosti smo opazili tudi člana predsedstva republike Slovenije dr. Marijana Breclja.

Glavni govor je imel ugledni primorski politični delavec dr. Joža Vilfan. Orisal je zgodovinske razmere v času, v katerem je živel in deloval Lojze Bratuž, za katerega je bila značilna silovita ofenziva fašističnega režima proti vsemu, kar je bilo slovenskega. Italijanskim oblastem je uspelo uničiti vsa društva in ukiniti slovenski tisk, slovenščino so izgnali tudi iz šol. Slovenski jezik si je obdržal pravico le še v cerkvi, kamor režim ni mogel učinkoviteje posegati. Primorskemu ljudstvu je cerkveno petje ostalo tako ena redkih oblik pričevanja narodne zavesti. Govornik je poudaril, kako je to povzročilo, da so cerkveni pevski zbori zajeli širok krog svetovnonazorsko tudi različno usmerjenih članov. To je že pred vojno pripomoglo h krepitvi enotnosti Slovencev, ki se je še posebej izpričala kasneje v času narodnoosvobodilnega boja. Dr. Vilfan je med drugim omenil, da je slovensko čuteč nadškof Sedej Lojzetu Bratužu v trenutku, ko ni mogel več učiti na šolah, zaupal službo nadzornika cerkvenih pevskih zborov in mu tako omogočil učinkovito izrabo njegovih sposobnosti v narodnoobrambene namene širom po Primorski. To pa se

(Dalje na 7. strani)

—o—

NEVOLJA V SLOVENSKEM ŠOLSLEM OKOLJU V GORICI

S slovenskih šol v Gorici še vedno dobivamo v objavo izraze nevolje in neugodja zaradi tega, ker je ministrstvo za prosveto zabranilo nižji srednji šoli »Ivan Trinko« nameravani tridnevni poučni šolski izlet po Sloveniji.

Zavodni svet na omenjeni šoli je na izredni seji odločno protestiral proti zadržanju ministrstva in sporočil to pristojnim šolskim oblastem.

Pobratenje med Sovodnjami in Škofjo Loko

Prihodnjo nedeljo, 18. junija, bo v Sovodnjah uradno pobratenje med to slovensko občino in Škofjo Loko. Že več časa se občini zavzemata za medsebojne stike in prijateljske vezi. Prvi svečani del je bil v Škofji Loki 18. marca letos, ko je številna delegacija iz Sovodnej obiskala škofjeloško občino

Svečanost se bo pričela ob 10.30, ko bodo Sovodnjenci ob vstopu v vas sprejeli cenjene goste iz Slovenije; zatem bodo odkrili spominsko ploščo o pobratenuju, sledili bodo sprejem na občini in polaganje vencev pred spomenikom padlim in podpis listine o pobratenuju. V Kulturnem domu bo zatem kulturni program, ki se bo nadaljeval tudi v popoldanskih urah. Iz Škofje Loke bosta nastopila pevski zbor »Alpina« iz Žirov, pihalni orkester in zabavni ansambel »Sel-

ški fantje. Nastopili bodo tudi otroški zbor osnovnih šol občine Sovodnje, moški in dekliški zbor z Vrha, moški zbor »Rupa-Peč«, Sovodenjski nonet, recitatorji in kotalkarji prosvetnega društva »Vipava«. Listino o pobratenuju bosta podpisala sovodentjski župan Jožef Češcut in predsednik občinske skupščine Škofja Loka Viktor Žakelj.

To slavlje sodi v okvir kulturnih in prijateljskih izmenjav med občinami v goriški pokrajini in občinskimi skupščinami iz Slovenije. Pred kratkim je že prišlo do podobnega pobratenuja med občinama Doberdob in Prvačino. Prav je, da naše občine iščejo stikov s Slovenijo, ker je tudi to dokaz dobrososedskih odnosov in prijateljskih vezi, ki povezujejo slovensko zamejstvo z matično domovino.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Virgil Šček in slovenska mladina

Objavljamo v celoti govor dr. Milka Matičetovega, znanstvenega sodelavca Slovenske akademije znanosti in umetnosti iz Ljubljane, na slovesnosti ob poimenovanju osnovne šole v Nabrežini po Virgilu Ščeku v nedeljo, 4. junija. (Ured.)

Slovenska osnovna šola v Nabrežini bo od danes naprej nosila ime po Virgilu Ščeku. O tem pomembnem primorskem javnem delavcu ste seveda že slišali ali brali marsikaj lepega. Njegova delavnost je bila razvejana, saj se je skoraj štiri desetletja razdal na vse strani, vendar bo ob današnji priložnosti prav, če spregovorim predvsem o Ščeku in šoli, oziroma o Ščekovem delu za mlade.

Po svoje je Šček vaš ožji rojak. Samo čez onile hrib je bila namreč doma njegova mati Vinka Kante iz Velikega Dola. V družinskem rodovniku, ki ga je sestavil Šček sam, sem našel med drugim takle zapisek: »Ko sem imel 12 let, se še spomnim, da ko sva se z mamo z Dola peljala proti Nabrežini, je mama zagledala v Tubljah strica Toneta, je dala ustaviti, pozdravila Toneta ter mu dala nekaj soldov... Star, gluhi je bil. Nosil je kratke hlače in bele nogavice...« To je tista mati, ki jo Šček omenja tudi v svojih spisih: »Mati me je vzgojila v ljubezni do našega ponižanega naroda. Takole me je učila: Glej, sinek moj, vse imenitne službe imajo lahi ali Nemci ali odpadniki. Naši so samo hlapi in dekile in služabniki. Vse to pa se bo izpremenilo. Tudi naši bodo prišli do boljšega kruha in večjega ugleda. Zato je potrebno, da se naša mladina šola ter vzgaja v narodnem duhu, da ne bo več odpadala.«

Virgil Šček je v Trstu, kjer se je rodil l. 1889, obiskoval nemško osnovno šolo in nemško realno. Ko se je družina leta 1904 preselila v Gorico, je dijak krepko občutil razloček med Trstom in Gorico. Sam pravi takole: »V Trstu smo Slovenci kar ginili. Slovenščine se nismo učili ne v ljudski ne v srednji šoli. Vse drugače je bilo v Gorici, kjer nas niso zaničevali, naš jezik so spoštovali. V četrtem razredu, v katerem sem vstopil, smo imeli Slovenci skoro polovico...« Vseeno mladi Šček tudi v Gorici ni bil zadovoljen. Pri 16. letih se je odločno in iznajdljivo lotil zbiranja sredstev za ustanovitev slovenske šole v Gorici. V kratkem je zbral za tisti čas velik znesek 4.000 kron, tako da je bila slovenska goriška šola na Blancah odprta že leta 1910. Podobno se je kot mlad kaplan še enkrat zagrizel v ustanovitev slovenske šole v Trstu pri Sv. Vidu, vendar je neugoden izid prve svetovne vojne pokopal uresničenje. Z goriške srednje šole je Šček odšel študirati tehniko v Gradec, pa je ta študij kmalu opustil. Na splošno začudenje se je vpisal v bogoslovje v Gorico. Ta svoj korak je obrazložil, češ da ima občutek, da svojemu narodu lahko najbolj koristi kot duhovnik. Na vseh svojih duhovniških službenih mestih od leta 1914 naprej — na Vrdeli, pri Starem sv. Antonu, v Lokvi in Avberu na Krasu, kjer je dočkal upokojitev — se je izkazal kot velik idealist. Iz njega je žarel globok socialni čut in vidna skrb za revne in najbolj zanemarjene sloje ljudstva. Mimo tega, kar mu je nalagal duhovniški poklic, je delal zaagnano, še in še, kar se mu je zdelo nujno, v

Gregorčičevem duhu: »Ne kar mora, kar more, to mož je storiti dolžan!« Posebno potem, ko so pod nezasišanim fašističnim pritiskom morali zapustiti Primorsko skoraj vsi slovenski laični izobraženci, se je pokazalo, kako modra je bila Ščkova izbira stanu!

V Avberu, ki mu po pravici ali po krivici pravijo kraj Ščekovega izgnanstva, je ta nemirni duh še zmerom koval načrte in ustvarjal. Ko je bil slovenski pouk na vseh primorskih šolah ustavljen, je Šček brez odlašanja sklenil dati otrokom v roke nadomestna berila, iz katerih naj bi se naprej učili brati in pisati. Prišlo je do izdaje Kolačkov in leta 1927 je ustanovil Jaselce. Domiselno jim je dal podnaslov »verski listič«, da bi od oblasti laže dobil dovoljenje, vendar je že na ovitku prve številke vabil otroke: »Samo 50 stotink boste dali, pa boste brali povestice, pravljice in uganke.« Ker se je naklada očitno povečala, je leto dni kasneje lahko znižal naročnino na 20 stotink. (Da nam bodo te številke razumljive, povejmo, da je bilo takrat na navadno pismo treba nalepiti znamko za 60 in na dopisnico za 40 stotink!) V četrti številki je urednik, ki se je previdno podpisoval Stric Janez, napisal med drugim te besede: »Ljubim od srca vse naše otroke, naj bodo Goričani ali Vipavci, Notranjci ali Istrani, Kraševci ali Brkini, Tržačani ali Korošci. Prijatelje imam povsod, koder se glasi naš mili materini jezik: od Triglava doli do Reke! Mi vsi smo ena velika družina...« Ustvarjale so se stoterne tenke in vendar trdne niti, kakor pričajo izjave dopisnikov in bravcev, ki jih je urednik objavljaval s polnimi imeni in bivališči. Tako mu npr. šolar iz Volč piše: »Odkrito vam povem, da slovenski otroci niso še imeli tako dobrega strička, kakor

ste vi, stric Janez!« Učenka z Razdrtega: »List je naš! V materinem jeziku je vse najlepše in najslajše...« Med dopisniki srečujemo otroke iz vseh primorskih krajev, celo iz hrvaške Istre in iz notranjosti Italije, kamor so bili takrat premeščeni nekateri slovenski starši. Korošci so se oglašali ne samo izpod Višarij (Ukve, Ovčja ves), ampak celo iz okolice Velikovca in iz Raven...

Ko je bil leta 1929 čez noč ustavljen ves slovenski periodični tisk, je moral utihniti antida tudi »verski listič« Jaselce. Vendar se Stric Janez - Šček ni dal; znašel se je in v letih 1929-1931 v Gorici izdal 11 zvezčičev Pravljič in dvojice Bukvic. No, fašistična slana je bila le prehuda, prestrupena, in je pomorila tudi te odporne primorske rožice.

Stric Janez, avberski gospod Virgil Šček je kljuboval in se branil in gledal v prihodnost po svoje. Z bistrim očesom je iskal po svoji in sedanjih duhovnijah dečke, ki naj bi šli v šole in se pripravili za delo med svojim težko preizkušenim ljudstvom. Po spominu sem našel ducat takrat mladih (zdaj že starih) mož, ki smo po Ščkovi zaslugi prišli v latinske šole v Gorico oziroma Koper. Menda ni treba posebej poudarjati, da Šček ni nikoli na nikogar od nas pritiskal, naj bi se odločil za duhovski stan. Tudi če smo si izbrali drugačno pot, nam je ostal še naprej očetovsko in prijateljsko naklonjen. Spremljal je naše delo in naše prve uspehe, za katere se imamo v precejšnji meri zahvaliti prav njemu. Vrata njegovega doma in tudi njegova izbrana knjižnica sta nam bila zmeraj odprta. S svojo preudarno, duhovito besedo in z gledom pokončnega človeka, neuklonljivega bojevnika za narodnostne in socialne pravice tlačene slovenstva nam je bil zmerom svetel zgled. Takega imajo v spominu vsi, ki so ga poznali.

Vi, Nabrežinci, šolarji in starši, pa ste lahko samo ponosni, da bo vaša šola nosila ime po Virgilu Ščeku!

Milko Matičetov

»Srečanje« brez presenečenj

Kakor je bilo pričakovati, združitev primorskih revij na oni strani meje — potem ko so prenehale izhajati idrijske »Kaplje«, kar se še vedno boleče občuti v vsej primorski kulturi — ni pomenila nikake okrepitve, kaj šele obogatitve, ampak ubožanje, tako dejno kot v pogledu umetniške kvalitete. Tako se nam predstavlja majska številka »Primorskih srečanj« kot s trudom skupaj znešen neorganski skupek spisov, ki jih ne povezuje v skladno enoto nikaka enotna in daljnovidna kulturna ustvarjalna volja. Na uvodnem mestu prinaša revija pogovor s sekretarjem predsedstva CK ZK Slovenije Francem Šetincem, v zvezi s kongresom Zveze komunistov Slovenije in Zveze komunistov Jugoslavije.

Marija Vogrič piše o izobraževanju komunistov, Adam Franko o vprašanju odtujitve v marksizmu, Željko Kumar o perspektivah koroških Slovencev, Marko Waltritsch pa o slovenskih šolah v goriškem zamejstvu. Zanimiv je članek Jankota Kosovela »Kmetijstvo in njegov prostor«, Milan Primc pa objavlja anketo o primorski magistraturi. Z zanimanjem prebere človek tudi esej Boruta Uršiča o Britofu ob Idrijci oziroma o tamkajšnji cerkvi. Presenetljivo je, da je esej napisal gimnazijec.

V leposlovnem delu najdemo med drugim

ciklus dobrih kratkih pesmi v stilu japonske haiku poezije, ki jih je spesnil Niko Nikolčič. Ugajajo tudi pesmi Damjana Jensterla »Pretrgane gazi«, ki dišijo po zemlji, medtem ko nas pusti hladne izumetničenosti pesmi Francija Zagoričnika. Milojka Žižmundl pa je objavila kratek odlomek iz novele »Poletni drobci«. Življenjsko učinkuje tudi pripovedni zapisek Bogomira Šefica »Stari, mladi, vsi...« Precej obširni so zapiski, vendar je v njih premalo kritične polemike in izvernih pogledov in presoje.

Iz revije čutimo vse premalo utrip resničnega življenja in problemov primorske dežele in ljudstva onkraj mejne črte. Škoda.

—O—

LIDIJA KOZLOVIČ NA TELEVIZIJI

V nedeljo 18. junija se bo s tretjim nadaljevanjem zaključila na prvem vsedravnem televizijskem omrežju policijska nadaljevanka »Doppia indagine« (Dvojna preiskava), v kateri nastopa tudi članica Slovenskega stalnega gledališča Lidija Kozlovič. Kritika podčrtuje njeno odlično igro. Prvemu nadaljevanju 4. junija je sledilo nad 12 milijonov gledavcev.

Huda kritika na delovanje strank

■ nadaljevanje s 1. strani

kon o financiranju političnih strank pa vendarle dokazuje, da je večina volivcev dobro razumela predmet ljudskega glasovanja, saj se je pozitivno izrekla o tistem zakonu, ki je izrazito politično obarvan, se pravi o zakonu Reale, s čimer je jasno povedala, da si želi miru in reda v državi, da je za odločen nastop proti terorizmu, za učinkovitost policijskih in sodnih oblasti, skratka za ohranitev demokratičnega sistema v državi. To je gotovo znak politične zrelosti, ki jasno priča, kako v Italiji obstajajo pogoji, da se demokracija okrepi, tako da bo ogromna večina državljanov postala imuna pred klicami kakršnihkoli totalitarnih avantur.

Spričo tega prihaja tembolj do izraza nujnost, da se demokratične politične stranke pričnejo resno zavedati svojih velikih odgovornosti in da si ponovno pridobijo večje zaupanje svojih članov in volivcev, zlasti tistih, ki so jim pri zadnjem referendumu odklonili »pokorščino« in glasovali v nasprotju z navodili in nasveti strankinih osrednjih in krajevnih vodstev. Če se je namreč kar 43,6 odstotka volilnih upravičencev izreklo proti zakonu, po katerem prejemajo politične stranke, ki imajo svoje zastopnike v rimskem parlamentu, finančna sredstva iz državne blagajne, pomeni, da je dober del javnosti prepričan, da stran-

ke denarja od davkoplačevalcev niso vredne, da si ga s svojim delovanjem niso zaslužile, s čimer pa še ni rečeno, da so volivci načelno proti temu, da bi stranke za svoje delovanje dobivale finančna sredstva iz državne blagajne.

Prepričani smo namreč, da bi bil izid referendumu, kar zadeva zakon o javnem financiranju političnih strank, popolnoma drugačen, če bi bili izvoljeni predstavniki posameznih strank, od parlamenta do najmanjše občine v državi, do zdaj pokazali pri svojem delu požrtvovalnost, nesebičnost ter sposobnost in če bi zlasti ne bili tako pogosto zapleteni v razne škandale, v ozadju katerih je v ogromni večini primerov denar. Škandali so sicer bili, so in bodo tudi v prihodnosti v vsaki družbi, pa naj bo tako ali drugače urejena, naj bo demokratična ali totalitarna, toda kar v italijanskem primeru najbolj preseneča in kar vzbuja

hudo nevoljo pri državljanih, je predvsem to, da strankina vodstva ne znajo ali ne morejo narediti reda v lastnih vrstah, kadar se njihovi predstavniki zapletejo v kakazniva dejanja. S tem jim dejansko dajejo potuho, kar pa je upravičeno predmet pohujšanja v javnosti. Vodstva političnih strank bi morala v takih primerih prva in sama ukrepati in ne čakati na redni sodni postopek. V samem mehanizmu političnih strank torej nekaj škriplje in tudi na to so volivci pri referendumu hoteli opozoriti. Izida ljudskega glasovanja ne gre torej jemati za napad na sistem političnih strank, temveč predvsem za kritiko na način njihovega dosedanjega delovanja.

Kot smo že napisali, zadnji referendum, ki je bil razpisan na pobudo in po prizadevanjih radikalne stranke, ni dosegel namena, kot so ga pričakovali njegovi pobudniki, saj sta oba zakona ostala v veljavi, a je kljub temu pokazal na nekatere pekoče rane v političnem in družbenem življenju Italije, kar je med drugim znak, da se država še zdaleč ni izkopala iz hude krize.

Izidi ljudskega glasovanja na Goriškem

Na Goriškem so se volivci v glavnem izrekli za ohranitev zakona »Reale« in zakona o financiranju strank. Volitve v nedeljo in ponedeljek so potekale normalno, udeležba je bila precej visoka, saj je glasovalo v goriški pokrajini približno 104.000 volilnih upravičencev od 112.000, v goriški občini pa približno 30.000 od 33.000; večina volivcev je opravila dolžnost že v nedeljo.

Za odpravo zakona »Reale« je v goriški pokrajini glasovalo 21.003 (20,9 odst.) volivcev, za ohranitev pa 79.980 (79,1 odst.). Manjša je bila razlika pri glasovanju za zakon o javnem financiranju strank; 42.223 (41,7 odst.) za odpravo zakona, 58.920 (58,3 odst.) pa za njegovo ohranitev. V političnih krogih je povzročil precejšnje začude-

nje visok odstotek volivcev v občini Gorica za odpravo zakona o financiranju stranke; za »DA« je glasovalo 15.685 (53 odst.) volivcev, za »NE« pa 13.905 (47 odst.). V slovenskih občinah goriške pokrajine so se volivci skoraj v celoti izrekli za ohranitev obeh zakonov.

—o—

VOLILNA ZBOROVANJA SSK NA GORIŠKEM

Slovenska skupnost bo odprla volilno kampanjo na Goriškem z zborovanjem na trgu C. Battisti v soboto ob 20. uri. Istega večera bodo shodi še na Vrhu ob 20. in v Jamljah ob 21. uri. Zborovanja se bodo zvrstila potem še v naslednjih dneh.

Nedelja: Števerjan (11), Jazbine (12), Rupa (10.15), Peč (11.30), Krmin (12.30).

Ponedeljek: Štmaver (21), Oslavje (21.30), Pevma (22), Podgora (21), Štandrež (22).

Torek: Ronke, Zdravščina (čas bo še določen). Četrtek: Tržič (12), Poljane (21), Dol (22), Štaranca (21).

Petek: Gabrje (21), Doberdob (21), Sovodnje (22).

Zaključno zborovanje bo v petek v Sovodnjah ob 22. uri; volilne shode bo zaključil deželni svetovalec dr. Drago Štoka, ki bo med tednom nastopal tudi v drugih krajih. Komisija za propagando bo izbrala dve skupini govornikov, tako da bodo zborovanja ob isti uri v več krajih. Odgovorni član za tisk pri pokrajinskem tajništvu zagotavlja, da bo pred volitvami izšla še ena številka »Naše poti«.

ENOTNI ŠOLSKI ODBOR ZA GORIŠKO

Dne 9. junija 1978 so se sestali na skupni seji slovenski zastopniki kulturnih, šolskih in političnih organizacij, da se pomenijo o reorganizaciji Enotnega šolskega odbora za Goriško. Njegov namen je, da se s sličnim tržaškim odborom poveže v skupnem prizadevanju za reševanje problemov slovenskega šolstva v deželi Furlaniji - Julijski krajini in to na vseh področjih, tudi na tistih, ki v smislu poverjenih šolskih odlokov spadajo v delokrog okrajnih šolskih svetov.

S TRŽAŠKEGA

V SOBOTO BO ODPRT TRŽASKI VELESEJEM

30. tržaški velesejem bo odprt v soboto, 17. t.m. ob 10.30. Jutri, v petek ob 11. uri pa bo priredil predsednik velesejma dr. Piero Toresella tiskovno konferenco v velesejemskem poslopju za urade. Sobotnega odprtja velesejma se bo udeležil minister za industrijo Donat-Cattin. On bo tudi odprl velesejem.

Tudi letos bosta prirejena »dan Jugoslavije« in »dan Avstrije«. Jugoslovanska delegacija bo priredila tiskovno konferenco v četrtek, 22. junija, avstrijska delegacija pa v ponedeljek, 19. junija.

VINSKA RAZSTAVA V NABREŽINI

V petek, 16. junija, bo na trgu v Nabrežini odprtje 17. razstave domačih vin, ki se bo zaključila v nedeljo, 18. junija.

Skupno je 15 razstavljalcev, ki razstavljajo 9 vrst belega in 9 vrst črnega vina.

Občina Devin - Nabrežina, v sodelovanju z vinogradniki, je kot organizator razstave, poskrbela, da pripusti k razstavi res kvalitetna vina in je zato zaprosila za tehnično sodelovanje izvedence pokrajinskega kmetijskega nadzorništva in izvedence opazovališča za rastlinske bolezni.

V okviru razstave so na sporedu koncerti nabrežinske godbe, ples (vsak večer) in tradicionalna tombola na trgu. Za ples bosta poskrbela Ansambla »Galebi« in »Taimsi«.

Poleg vina se bodo v posebnih kioskih prodajale značilne jedi.

V nedeljo, 18.6.1978 bo v dvorani »Igo Gruden« ob 10. uri okrogla miza na temo »Valorizacija in poimenovanje vin v naši pokrajini«, ob 11. uri se bo sestala komisija za oceno vin.

SPOMENIK LOJZETU BRATUŽU V NOVI GORICI

(nadaljevanje s 5. strani)

veda ni ostalo skrito fašističnim oblastem, ki so se ob koncu leta 1936 odločile za njegovo fizično likvidacijo. Nikoli odkriti zločinci so mu dali piti strojno olje, tako da je čez nekaj tednov, v začetku leta 1937, po strašnem trpljenju umrl.

Po govoru dr. Vilfana je odkril kip član Kluba starih goriških študentov, dr. Dorče Sardoč. Sledil je kulturni spored, ki so ga izvajali trije pevski zbori: mešani zbor »Lojze Bratuž« iz Gorice pod vodstvom Stanka Jericija, Nonet iz Sovodnj pod vodstvom Zdravka Petejana in mešani pevski zbor novogoriške gimnazije, ki ga vodi Mitja Žnidaršič. Dijakinja gimnazije v Novi Gorici Maja Pavlin je recitala Kosovelovo pesem, član Stalnega slovenskega gledališča iz Trsta Stane Rastresen pa je prebral odlomek iz Bevkovega »Kaplana Martina Čedermaca«.

Spomenik Lojzetu Bratužu v Novi Gorici je delo mladega akademskega kiparja Negovana Nemca, rojaka iz Bilj. Na nedeljski slovesnosti so bile udeležencem na razpola tudi fotografije tega kipa.

M.

KNUT HAMSUN POTEPUHI

Poslovenil Oton Župančič 6

Teško, da bi bil to Avgust do dobra preudaril, hotel bi ga pač samo kupiti, da ne bi moral z njim domov in od svoje ljubice, pa tudi strah od plovbe semkaj mu je še tičal v kosteh. Vsekakor zdaj ni maral govoriti o resnih stvareh, zdaj so mu brodile po glavi šale in zabave.

»Poglej Matteo,« je rekel, »lepo dekle, vredna je debelega zatega prstana, ki sem ji ga dal. Ali ni debel?«

Sicer tako redkobesedni Avgust se je razklepetal, in govorica se mu je snovala lahkotneje nego po navadi, žganje je učinkovalo, misli so se mu naglo utrinjale in izginjale, smejal se je s svojimi zlatimi zobmi ves židane volje.

V krčmo sta stopila dva mlada fanta, pred katerima se je hotel Avgust postaviti začel je pripovedovati o vseh krajih sveta, o vročih deželah. V Indiji, na primer, nosijo ljudje obroče okoli gležnjev, iz čistega zlata brez kakršnekoli zaklopke, prikovane naravnost na telo samo in vrhu tega demante in zvončke, da kar cinglja. Nekoč pa si je neka ženska zlomila členek, in morali so obroč prepiliti, da so deli nogo v deščice.

»Pojdita sem, bosta pila z nama žganje h kavi,« je zaklical fantoma. Gnalo ga je, da bi delil z drugimi, ni hotel biti sam blažen, in Edevart ni bil potraten gost. »Bog daj, fanta! Jaz sem mož, ki je nekaj prehodil, to vama povem, prišel sem okoli sveta in prav dobro razumel, da so Kalkuta in Sidney in taka imena za vaju tuja mesta. No, bodi kakor že, zdaj čepim tukaj na tem stolcu, na katerem me vidita. Kaj mislita, kaj sem pripeljal sem? Kože. Da, trgovec sem. In to vama povem, kožarija — to ni posel, pri katerem se kože množijo. Vprašajta kar mojega tovariša, ki tukajle sedi, s kolikim tovorom sva prišla sem! E, saj res, Edevart,« je dejal nenadoma, »saj te moram še izplačati!«

Edevart v zadregi: »Nisi mi več dosti na dolgu, ko sem že toliko dobil.«

Avgust je potegnil debelo denarnico ter načel denar, na malo ni gledal: »Nà,« je dejal, »če ti je s tem ustrezno vsemi tole tu!«

Edevart se je še bolj v zadregi zahvalil in rekel, da je to prelepo, da je dobil dosti več, kot mu gre.

»Da,« je rekel Avgust, taka je pač, da ti privoščim.« Poklical je Matteo k sebi ter vprašal, ali nima še ene steklenice. »Ne,« je odgovorila. »Prinesi še eno,« je rekel nad vse prijazno in jo prijel za laket. Ko je zavajkala, je še krepkeje stisnil in dejal: »Čim mileje boš kričala, tem hujši bom.«

»Pusti me pri miru,« je zaklicala, rdeča v obraz, on pa je ni pustil pri miru, dokler ni obljubila, da prinese drugo steklenico, in sploh je delal z njo čvrsto, brez okolišev, kakor da je proti njemu nekaj neznanega, tako rekoč samo rebro iz njegovega telesa. Čudno razmerje med zaročencema. »Zdaj pa nam prinesi cigar,« je rekel, »ekstra dobrih cigar, za nas vse skupaj!«

Eden od mladih fantov je dekle po vsej priliki malo pobliže spoznal, lovila sta se z

očmi, in mlada Mattea je upirala eno roko po nepotrebem nežno na njegovo ramo, kadar je imela pri mizi opravka. Avgust ni ničesar opazil, bil je čedalje boljše volje, postal je domišljav in bedast, bogataš in vražji dečko. Pripovedoval je o pretepu na neki dvojarnolnici, morda je bilo vse gola izmišljotina. Malajec je zgrabil za nož in razsekal krmarja skoraj na drobne kosce, nato pa je zadril Avgust Malajcu železno kljuko v trebuh —

Avgust je umolknil.

»Strela nebeska!« je kliknil eden mladih fantov. »Kako pa je bilo potlej?«

Avgust se je pripravljaj, da bi posnel zlati nauk iz svoje zgodbe in je rekel: »Počakajte malo, da se domislim! Kako je bilo potlej! Da, sedem ali osemkrat se je obrnil na palubi, nato pa vstal s kljuko v trebuhu —«

»A!« so rekli poslušalci.

Da. Avgusta samega je čisto prevzelo, majal je z glavo, menda je segel dalje, kot je pričakoval.

»Pa ste ga ubili?« sta vprašala fanta in bilo jima je kar plašno.

Avgust se je umeknil. Saj je stala zraven tudi Mattea in poslušala, ni hotel biti pošast in morilec: »Nisem ga ubil,« je odgovoril, »takle Malajec in mohamedanec ne umre zaradi kosa železa v trebuhu. Ne, ko smo pristali v neki luki, je šel s kljuko v trebuhu k doktorju.«

»Zakaj si je pa ni izdrl?«

»Ne, veste, saj bi bil izkrvavel...«

Dosti zgodb in nemalo norčavih izmislekov to popoldne. Čas je tekel. Edevart je položaj stvarno preudaril in vprašal: »Ali si pisal domov zastran čolna?«

»Nisem,« je odgovoril Avgust, »jaz ne pisarim, samo brzojavil bom ekspresno in 'odgovor plačan' in vse skupaj. Ne,« je dodal, »mi, ki smo bili zunaj po svetu, mi upotrebujemo samo brzojav. Mattea, prinesi nam kave!«

Toda preden je prišla kava, se je Avgustu obraz zožil, pobledele je kakor stena in moral je ven. Vidite, ta ljubi Avgust nikakor ni bil pijanec, kaj pa še, žganja ni prenesel, samo poskočil je čez ojnice, kadar si je lahko privoščil, trenutek je nesel brezskrbnega fanta kakor na struji. Preoral in pobranal je morje, tudi požel ga je, in pri vsakem dopustu na kopnem je samega sebe na novo sejal. Tako je pač bilo. Vrhu vsega je to vselej sam povedal in ni nikoli skrival.

Mogel je samo še zamrmrati: »Tako se vrnem!« in je odšel.

Edevart je stopil za njim in dejal: »Na ladje bi moral iti in malo leči.«

Odgovoril je: »Leči? Kako misliš to? Nak!«

»Če ležeš, ti bo hitro minilo.«

Avgust, topo in svojeglavo: »Kaj minilo? Saj nisem pijan. Samo ta cigara —«

Edevart: »Kaj če bi se malo prespal? Da, to bi moral.«

Avgust trmasto: »Spati o belem dnevu? Še misliti ni!« Ne, Avgust je bil za tako nove ideje nedostopen in ni bil kakor drugi pijani ljudje niti malo pijan, bil je čisto

trezen, strahovito trezen, samo ta zanikrna cigara —

Sicer pa mu je na zraku malo odleglo. Na obraz se mu je vrnila barva in stal je čvrsto na nogah. Oba sta šla zopet noter. Tu sta naletela na prizor: tisti prekleti mladi fant in Mattea sta stala v kotu in se vpičoč vseh objemala!

Ta prizor je bil kriv, da je nenadno zletel po zraku stolec, treščil sredi mize in razbil krožnike in kozarce. To je bilo prvo. Nato je popadel Avgust z mize krušni nož in skočil k parčku v kotu. To je učinkovalo na mah: fant je od groze zatulil, izpustil svojo damo in stekel k vratom; isti hip je planil za njim njegov tovariš. Zdaj je bilo v krčmi nekam prazno, nikogar ni bilo več, da bi se vrgel nanj. Avgust je obstal in strmел v svojo predrago, razorožen sabljač, pravi nihčê, nem in top.

»Saj ni bilo nič!« se je poskušala nasmejniti Mattea.

Gospodinja je prišla nekoliko plaha iz kuhinje ter velela mir. Možu, kakršen je bil Avgust, temu dobremu pivcu njenega prepovedanega žganja, ni hotela naravnost pokazati vrat, prosila ga je pa, naj bo tako prijazen in plača in gre. Saj, da se lahko pozneje vrne. »Dajte mi nož!« je rekla.

(Dalje)

—o—

BETTIZA O VLOGI TRSTA V OKVIRU ODNO-SOV MED EGS IN JUGOSLAVIJO

nadaljevanje s 4. strani)

Jugoslavijo in Evropsko gospodarsko skupnostjo, pri čemer je opozoril na pomembno vlogo, ki bi jo lahko imel Trst, če bi se znal in hotel vključiti v to dogajanje. Bettiza je izjavil, kako se je kot član evropskega parlamenta prepričal, da kaže Evropska gospodarska skupnost veliko zanimanje za industrijsko prosto cono vzdolž ita lijansko - jugoslovanske meje, kamor je pripravljena tudi investirati velike kapitale. Enako zanimanje kažejo tudi v Jugoslaviji, kot se je sam prepričal, ko je pred kratkim spremljal predsednika evropskega parlamenta Colomba na obisku v Beogradu. Opozoril je, kako se Jugoslavija odločno zavema za sklenitev nove pogodbe z Evropsko gospodarsko skupnostjo, ki naj bi ji priznala poseben status. Zato postaja še bolj aktualno vprašanje industrijske cone, o kateri ni rečeno, da se mora ustanoviti prav na Krasu (osebno je Bettiza naklonjen področju pri Orehu). Obžaloval pa je, da se odgovorni krogi tako v Trstu kot v deželi premalo zanimajo za ta vprašanja, katerih rešitev pa je naravnost življenjskega pomena za Trst.

SPREGOVORILI SMO KOT DEMOKRATIČNI SLOVENC

(nadaljevanje s 1. strani)

je glede nekaterih preveč pesimističen, npr. ko piše: »Ko ne bo več nobenega slovenskega verskega središča v Trstu, se bo... tu podrla tudi zadnja postojanka slovenske kulture«. Gotovo se to ne bo nikdar zgodilo. G. Prešeren pa bi moral dobro vedeti, da slovenska kultura ne more živeti samo od zraka in tudi ne samo od zidov kulturnih domov ali — novih cerkva. Potrebno ji je marsikaj več, zlasti pa kulturne miselnosti in volje.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77.21.51